

LUKAS

2

De geboorte en jeugd van Jezus, van
Bethlehem tot Zijn bezoek aan de tempel
als twaalfjarige

GELEZEN UIT

Herziene Statenvertaling

BELUISTER OF BEKIJK

versvoorvers.org/lukas/2

BELUISTER OF BEKIJK

Inhoud

1	Inleiding en de geboorte van Jezus	2 min	4
2	Augustus, Quirinius en de volkstelling	3 min	5
3	Jozef, David en Bethlehem	2 min	6
4	De kribbe en de ware betekenis van herberg	5 min	7
5	De engelenboodschap aan de herders	2 min	9
6	Jezus als Zaligmaker, Messias en Heere	2 min	10
7	Waarom God de herders uitkoos	2 min	11
8	De engelen en het bezoek van de herders	2 min	13
9	Maria bewaart de woorden in haar hart	2 min	14
10	Jezus wordt besneden en krijgt Zijn naam	3 min	15
11	De pijn en betekenis van de besnijdenis	4 min	17
12	Jezus wordt in de tempel voorgesteld	2 min	19
13	Simeon wordt door de Geest geleid	2 min	20
14	Jezus als licht voor Joden en heidenen	3 min	22

15	De val en opstanding van velen	2 min	24
16	Geestelijke opstanding in Daniël 12	5 min	25
17	De profetes Anna en het trouwe overblijfsel	3 min	28
18	De jeugd van Jezus en Mattheüs' chronologie	4 min	29
19	Hoe Lukas gebeurtenissen samendrukt	3 min	31
20	De twaalfjarige Jezus in Jeruzalem	2 min	33
21	Jezus' eerste volwassen tempelreis	2 min	34
22	Waarom Zijn ouders Jezus kwijtraakten	2 min	35
23	Jezus spreekt met de tempelleraren	2 min	36
24	Jezus in het huis van Zijn Vader	3 min	37
25	Jezus gehoorzaamt Zijn aardse ouders	3 min	39
26	Jezus groeide op in menselijke wijsheid	4 min	40
	Om verder te lezen		42

1

Inleiding en de geboorte van Jezus

We gaan nu naar Lukas hoofdstuk 2. Het eerste hoofdstuk zat behoorlijk vol, en het is een heel lang hoofdstuk. We hebben twee bezoeken van een engel aan twee verschillende mensen gehad, waarbij twee verschillende geboorten werden aangekondigd. Daarna hebben we over een van die geboorten gelezen, de geboorte van Johannes de Doper. Maar de geboorte van Jezus moet nog worden behandeld, en daar gaat Lukas hoofdstuk 2 over. Dit brengt ons in feite niet alleen tot de geboorte van Jezus, maar tot in Zijn twaalfde levensjaar, al zal er heel weinig over Hem worden gezegd tussen Zijn geboorte en Zijn twaalfde jaar. In Lukas hoofdstuk 2 lezen we:

En het geschiedde in die dagen dat er een gebod uitging van keizer Augustus dat heel de wereld ingeschreven moest worden. Deze eerste inschrijving vond plaats toen Cyrenius over Syrië stadhouder was. En ze gingen allen op weg om ingeschreven te worden, ieder naar zijn eigen stad. Ook Jozef ging op weg, van Galilea uit de stad Nazareth naar Judea, naar de stad van David, die Bethlehem heet, omdat hij uit het huis en het geslacht van David was, om ingeschreven te worden met Maria, zijn ondertrouwde vrouw, die zwanger was. En het geschiedde, toen zij daar waren, dat de dagen vervuld werden dat zij baren zou, en zij baarde haar eerstgeboren Zoon, wikkelde Hem in doeken en legde Hem in de kribbe, omdat er voor hen geen plaats was in de herberg.

LUKAS 2:1-7

2

Augustus, Quirinius en de volkstelling

Zoals Lukas graag doet, verbindt hij gebeurtenissen in het verhaal van Jezus met gebeurtenissen in de wereldlijke geschiedenis. Zo zal hij ons bijvoorbeeld in hoofdstuk 3 vertellen dat de bediening van Jezus en Johannes begon in het vijftiende jaar van keizer Tiberius. Maar daarvoor werd Jezus natuurlijk geboren, en toen was een andere man keizer. Keizer Augustus was de keizer, en daar wijst hij op.

Dit was kennelijk een volkstelling, naar alle waarschijnlijkheid met het oog op belastingheffing. Ons wordt verteld dat dit gebeurde toen Quirinius stadhouder van Syrië was. Critici van de Bijbel hebben er een punt van gemaakt te zeggen dat Quirinius in deze tijd niet de stadhouder van Syrië was. Hij was dat in een veel vroegere tijd geweest, maar hij was het niet in deze tijd, en daarom had Lukas het volgens hen mis. Er is echter bij geen van Lukas' andere verwijzingen naar het bewind van wie dan ook gebleken dat hij het mis had. Hij leek te weten waar hij het over had, en hij doet veel van zulke verwijzingen. Dit zou zo ongeveer de enige zijn die nog altijd nadrukkelijk ter discussie staat. Maar er zijn aanwijzingen dat Quirinius op twee verschillende momenten stadhouder van Syrië was. Hij had twee verschillende ambtstermijnen, en bij de wereldlijke geschiedschrijvers vinden we daar niet veel uitdrukkelijke informatie over. Als Lukas zegt dat Quirinius in deze tijd de stadhouder van Syrië was, dan ga ik daarin met Lukas mee. Als slechts één Romeinse geschiedschrijver het had gezegd, zouden we hem tenslotte geloven. Waarom zouden we Lukas niet geloven? Lukas is als geschiedschrijver even geloofwaardig als de Romeinse geschiedschrijvers.

Het is interessant dat critici van de Bijbel Lukas niet evenveel krediet geven als de wereldlijke geschiedschrijvers. Wij geloven veel dingen over de Romeinse geschiedenis op gezag van één enkele geschiedschrijver, of dat nu Tacitus is, Suetonius of iemand anders. Verschillende geschiedschrijvers geven verschillende bijzonderheden over gebeurtenissen en laten verschillende bijzonderheden weg. Maar als één geschiedschrijver zegt dat iets waar is, nemen we doorgaans aan dat het waar is. Lukas is een geschiedschrijver, en hij zegt dat het waar is. Waarom zouden we dan bevooroordeeld zijn tegenover zijn getuigenis hierover? Hij is tenslotte een christen,

en christenen hebben de overtuiging dat liegen verkeerd is. Ik weet niet hoeveel Romeinen die geen christen waren, maar heidenen, die overtuiging hadden. Maar we moeten zeker niet aannemen dat de kans dat een christen de waarheid vertelt kleiner is dan bij een niet-christen. Daarom is dit vooroordeel tegen de Bijbelschrijvers, dat men niet tegenover heidense schrijvers heeft, volkomen ongegrond. Als iemand die de zaak onbevooroordeeld bekijkt, zou ik zeggen dat het getuigenis van Lukas even goed is als dat van iedere andere geschiedschrijver, vooral omdat zijn getuigenis in veel opzichten beter is dan dat van andere geschiedschrijvers. Waarom zouden we dan aannemen dat hij het hier mis heeft?

3

Jozef, David en Bethlehem

De reden dat deze volkstelling wordt genoemd, is dat zij invloed had op de geboorte van Jezus. Zijn moeder was zwanger en kennelijk heel dicht bij het moment van de bevalling. Jozef wordt hier aan ons voorgesteld als iemand uit het huis van Juda, uit het huis van David. Dat was ons al over hem verteld toen hij kort werd genoemd in hoofdstuk 1, maar tot nu toe was hij niet werkelijk een personage in het verhaal. Hoofdstuk 1 ging helemaal over Maria, Elisabeth en de engel. Hoewel Jozef in hoofdstuk 1 werd genoemd als degene met wie Maria verloofd was, speelde hij in die verhalen geen enkele rol. Maar nu zien we dat hij volledig aanvaardt dat zijn verloofde vrouw zwanger is, en hij gaat met haar naar Bethlehem, zijn stad. Zij behoorde ook tot die stam. Ook zij stamde van David af, maar waarschijnlijk bepaalde alleen de genealogie van de man naar welke stad mensen moesten gaan.

Bethlehem wordt de Stad van David genoemd, omdat David daar geboren is. Jezus werd geboren in dezelfde stad als Zijn voorvader David. David wordt in veel opzichten behandeld als een type van Christus, en ook in dit opzicht. Er is een profetie dat de Messias in Bethlehem geboren zou worden, en die wordt daadwerkelijk in Mattheüs aangehaald. Want de wijzen komen in Mattheüs bij Herodes en vragen, je weet wel, waar de Koning van de Joden geboren is. Herodes raadpleegt de rabbijnen en zij halen Micha hoofdstuk 5, vers 2 aan, waar staat dat de koning van Israël zou voortkomen uit

Bethlehem, zoals David dat had gedaan. En dus staat er dat ze naar de stad van David gingen, die Bethlehem heet, omdat Jozef uit het huis en de afstamming van David was. En hij ging erheen om zich daar met zijn gezin te laten registreren.

4

De kribbe en de ware betekenis van herberg

Toen ze daar waren — en we weten niet hoelang ze daar waren — brak voor Maria het moment aan om de baby te krijgen. Dus kreeg ze de baby. Aan de geboorte wordt zonder veel beschrijving voorbijgegaan. Er staat alleen:

ze bracht haar eerstgeboren zoon ter wereld, wikkelde hem in doeken en legde hem in een voerbak, omdat er voor hen geen plaats was in de herberg.

Als we aan een kribbe denken, wat een voerbak is waar dieren, boerderijdieren, uit eten, nemen we aan dat Hij in een schuur was. Misschien is dat onze eerste indruk. Overleveringen die, denk ik, teruggaan tot Justinus de Martelaar, zeggen dat Jezus in een grot werd geboren. Maar uitleggers hebben vaak gezegd dat mensen grotten gebruikten als onderkomen voor hun dieren. Jezus zou dus geboren kunnen zijn in een grot die als dierenverblijf diende. En daarom stond daar een kribbe. Een kribbe is een voerbak voor dieren. De meeste uitleggers zullen dus zeggen dat Jezus in een grot werd geboren.

Er staat dat er geen plaats was in de herberg. En er is nog een andere mogelijkheid, misschien zelfs een waarschijnlijker mogelijkheid, namelijk dat Jezus in een huis werd geboren. De Israëlieten hadden namelijk gastenkamers, meestal boven, voor gasten, die ze herbergen noemden. En veel mensen namen gasten in huis. We moeten niet denken aan een commerciële overnachtingsplaats, zoals een hotel of iets dergelijks. Een herberg is gewoon de gastenkamer in iemands huis.

Voor zover we weten, waren ze misschien zelfs in het huis van een familielid, maar er was al iemand in de gastenkamer. Er was voor hen geen plaats in de herberg, wat dus de gastenkamer in het huis zou zijn. Daarom moesten ze beneden verblijven, in het gedeelte waar de dieren waren.

Nu hadden bijna alle mensen een paar dieren, misschien een koe voor de melk of een schaap. In de verhalen in het Oude Testament komen we heel vaak tegen dat mensen dieren hadden. Ze waren niet per se veehouders, maar ze hadden een paar dieren en brachten die 's nachts het huis in. Er was een lager gedeelte van de vloer, een beetje zoals bij een splitlevelwoning met twee niveaus, dat waarschijnlijk iets lager lag. En het lagere niveau, bij de ingang van het huis, was de plek waar de dieren 's nachts naar binnen werden gebracht. Daar stonden voerbakken voor ze, enzovoort.

Dan waren, weet je, op het hogere niveau, dat misschien maar dertig centimeter hoger lag, de woonvertrekken van het gezin. En boven was dan de herberg, waar ze gasten onderbrachten, enzovoort. Dat Jezus in een kribbe werd gelegd, zou dus kunnen betekenen dat Hij zich in het lagere gedeelte van het huis bevond, waar de dieren naar binnen werden gebracht en gevoerd werden. Dat er voor Hem geen plaats was in de herberg, zou gewoon betekenen dat de gastenkamer van het huis al bezet was.

Misschien stroomde de stad vol met gasten die daarheen moesten komen om zich te laten registreren voor de belasting. En dus was iemand anders vóór hen in de gastenkamer verwelkomd. Daarom moesten ze, weet je, daar bij de kribbe zijn, in het gedeelte waar de dieren 's nachts het huis in werden gebracht om ze tegen het weer te beschermen.

Het maakt dus niet zo heel veel uit. Ik bedoel, hier staan geen theologische kwesties op het spel, maar het verandert wel hoe we ons de situatie voorstellen. Waren ze dus buiten, in een schuur, weg van de mensen? Of waren ze eigenlijk gewoon in de woonvertrekken van bepaalde mensen, misschien zelfs familieleden bij wie ze verbleven? Maar ze moesten Jezus in de kribbe leggen, omdat ze geen eigen vertrek hadden; dat was al bezet.

Denk aan dat hele beeld uit de kerstvoorstellingen, met de herbergier die een vol huis heeft. Hij heeft een Hotel 6 of zoiets, maar alle kamers zijn vol. En dan is er die herbergier, maar er is ook altijd de vrouw van de herbergier. Zij is altijd heel goedhartig, en zij is... de herbergier is heel wreed en harteloos tegenover dit zwangere stel. Maar de vrouw van de herbergier heeft medelijden met hen. Dus zegt ze: o, we kunnen buiten in de schuur of ergens anders wel een plekje voor hen vinden.

Dat is allemaal verzonnen. Ik bedoel, er komt geen herbergier in dit verhaal voor. Er komt geen vrouw van een herbergier in dit verhaal voor. Er komt zelfs geen schuur in het verhaal voor. Er is alleen een herberg, wat in Israël gewoonlijk verwees naar een gastenkamer in iemands huis.

5

De engelenboodschap aan de herders

Vers 8:

En er waren herders in diezelfde streek, die zich ophielden in het open veld en 's nachts de wacht hielden over hun kudde. En zie, een engel van de Heere stond bij hen en de heerlijkheid van de Heere omscheen hen en zij werden zeer bevreesd. En de engel zei tegen hen: Wees niet bevreesd, want zie, ik verkondig u grote blijdschap, die voor heel het volk wezen zal, namelijk dat heden voor u geboren is de Zaligmaker, in de stad van David; Hij is Christus, de Heere. En dit zal voor u het teken zijn: u zult het Kindje vinden in doeken gewikkeld en liggend in de kribbe. En plotseling was er bij de engel een menigte van de hemelse legermacht, die God loofde en zei: Eer zij aan God in de hoogste hemelen, en vrede op aarde, in mensen een welbehagen.

LUKAS 2:8-14

Of sommige vertalingen denken dat dit beter weergegeven kan worden als:

Vrede op aarde voor mensen van goede wil.

LUKAS 2:14

wat volgens de door Gregg gebruikte vertaling een mogelijke weergave is. Hij vat dit op als vrede voor mensen van goede wil, goedhartige mensen: de uitverkorenen, de enige mensen die een goed hart kunnen hebben. Vrede voor hen en niet voor anderen. De HSV formuleert dit anders: ‘in mensen een welbehagen’. De engel heeft echter al gezegd dat het goede nieuws voor alle mensen bestemd is:

En de engel zei tegen hen: Wees niet bevreesd, want zie, ik verkondig u grote blijdschap, die voor heel het volk wezen zal,

LUKAS 2:10

wat volgens Gregg de indruk wekt dat het Evangelie goed nieuws is voor iedereen. De HSV spreekt hier echter over ‘heel het volk’, wat ook specifiek op Israël kan doelen. En dus staat Gods welwillendheid tegenover de mensen, Zijn verlangen dat mensen tot vrede komen, dat wil zeggen tot verzoening met Hem, centraal in het Evangelie. In vers 11 staat inderdaad dat Jezus geboren is als:

een Redder, Die Christus de Heer is.

6

Jezus als Zaligmaker, Messias en Heere

De reden dat ik daarop wijs, is dat al die titels — Zaligmaker, Christus of Messias, en Heere — Hem vanaf Zijn geboorte toebehoren. Hij heeft die posities niet op een bepaald moment in Zijn leven verworven, bij Zijn doop of iets dergelijks. Ik zeg dat omdat sommige mensen altijd hebben beweerd dat Jezus pas bij Zijn doop de Messias of de Christus werd. Newage-aanhangers zeggen zelfs dat de Christusesentie bij Zijn doop op Hem kwam. Hij is niet werkelijk uniek, want iedereen kan dit Christusbewustzijn hebben. Ze zijn allemaal Christus. Maar zij gebruiken het woord Christus natuurlijk anders dan de Bijbel dat doet. Het woord Christus is in het Grieks eenvoudigweg Christos. Het is het Griekse woord voor Messias. Mashiach betekent in het Hebreeuws ‘de Gezalfde’. Christos betekent in het Grieks ‘de Gezalfde’. Christus

is dus eenvoudigweg het nieuwtestamentische woord voor Messias, dat het oudtestamentische woord ervoor zou zijn. Jezus is de Messias en was dat vanaf Zijn geboorte.

Dit maakt ook heel duidelijk dat er geen onderscheid bestaat tussen Zaligmaker en Heere. Jezus bekleedt al deze ambten en Hij doet dat vanaf Zijn geboorte. Daarom zou je Jezus nooit als Zaligmaker kunnen aannemen, maar niet als Heere, want er bestaat geen Jezus Die wel Zaligmaker is maar geen Heere. Alleen een denkbeeldige Jezus zou wel Zaligmaker zijn maar geen Heere. Jezus aannemen, zoals mensen die uitdrukking soms gebruiken, zou moeten betekenen dat je de werkelijke Jezus aanneemt, Die Zaligmaker, Heere en Messias is. Daarom bestaat er geen mogelijkheid om een Zaligmaker aan te nemen zonder een Heere aan te nemen. Als je geen Heere hebt aangenomen, heb je Jezus niet aangenomen. Daarom heb je ook geen Zaligmaker gekregen. Zijn positie als de Heere, de Koning, de Messias, de Gezalfde, spreekt werkelijk van Zijn koningschap. Hij is Koning, Heere en Zaligmaker. Hij is al die dingen. Dat zijn allemaal de dingen waar Israël naar uitzag.

7

Waarom God de herders uitkoos

De herders, die eenvoudige mensen waren, behoren tot de eersten die het te weten komen. Heel mogelijk zijn zij de eersten die het te weten komen. Om ervoor te zorgen dat ze het zouden horen, worden er engelen gestuurd om het hun bekend te maken. Waarom zouden de engelen het bekendmaken aan herders in Bethlehem en niet aan andere groepen mensen? Ik weet het eigenlijk niet. Eén ding dat we wel weten, is dat de Joden in het algemeen werkelijk op herders neerkeken. Het waren vuile en stinkende mensen, en ze waren min of meer verschoppelingen van de samenleving. Dit zou dus een van die vele gevallen kunnen zijn waarin Jezus, zelfs bij Zijn geboorte, via Zijn engelenboden de hand reikt aan de verschoppelingen. Jezus ging vaak om met mensen die verschoppelingen waren, en dat kan de reden zijn waarom er herders worden gekozen.

Of misschien is het eenvoudigweg omdat David zelf herder was geweest in Bethlehem, en Jezus de nieuwe David was, de nieuwe herder-koning. Deze herders oefenden hetzelfde beroep uit als David. Ze waren in zekere zin zijn collega's, duizend jaar later, in hetzelfde vak en in dezelfde stad. Maar ook dat verklaart nog niet alles. Die verbanden kunnen worden gelegd, maar het is niet duidelijk waarom God er precies voor koos dat deze herders het moesten weten.

Eén verklaring is heel goed mogelijk: juist deze herders — misschien niet alle herders, maar wel deze — moeten vroom zijn geweest. Het moeten mannen zijn geweest die geloof in God hadden, mensen die deel uitmaakten van het trouwe overblijfsel van Israël.

Geef het heilige niet aan de honden, en werp uw parels niet voor de zwijnen, opdat die ze niet op enig moment met hun poten vertrappen, zich omkeren en u verscheuren.

MATTHEÛS 7:6

Veel mensen in Israël waren wat Paulus later honden zou noemen. In Filippenzen zegt hij:

Let op de honden, let op de slechte arbeiders, let op de versnijdenis.

FILIPPENZEN 3:2

Hij bedoelt de partij van de besnijdenis. Deze mensen waren geen honden. Dit waren geen zwijnen. Hoewel ze een lage maatschappelijke status hadden, behoorden ze ongetwijfeld tot de mensen die waren zoals de ouders van Jezus zelf: arme maar vrome mensen.

8

De engelen en het bezoek van de herders

Ik wil er ook op wijzen dat we meestal denken dat de engelen zongen. De afgelopen jaren heeft iemand mij erop gewezen, en het is echt verrassend, dat we nergens lezen dat engelen zingen, niet in Openbaring en ook niet hier. Ze zeggen dingen. Er wordt ons niet verteld dat ze die dingen met muzikale begeleiding of op een melodie zeiden. Ik vind het moeilijk om het beeld van engelen die deze dingen zingen uit mijn hoofd te zetten. Ik moet zeggen dat ik het me nog steeds voorstel alsof ze zingen. Wanneer er in Openbaring al die lofprijzing plaatsvindt door de 24 oudsten en de ontelbare engelen enzovoort, staat er eigenlijk alleen dat ze deze dingen zeiden. Er staat niet dat ze die zongen, en dat is interessant. Ik wijs daar hier alleen op als een technisch detail. Dit is een van die plaatsen waarbij we ons gewoonlijk voorstellen dat de engelen zingen, maar er staat niet dat ze zongen. Er staat dat ze God prezen en deze woorden zeiden. Dat kun je beslist met of zonder muziek doen.

In vers 15 staat:

En het geschiedde, toen de engelen van hen weggegaan waren naar de hemel, dat de herders tegen elkaar zeiden: Laten wij dan naar Bethlehem gaan en dat woord zien dat er geschied is, dat de Heere ons bekendgemaakt heeft. En zij gingen met haast en vonden Maria en Jozef, en het Kindje liggend in de kribbe.

LUKAS 2:15-16

Het moet in dezelfde nacht zijn geweest waarin Hij geboren werd, of heel kort daarna, want ze hadden Zijn slaapplek nog niet eens naar een andere plek verplaatst.

Toen zij Het gezien hadden, maakten zij overal het woord bekend dat hun over dit Kind verteld was.

LUKAS 2:17

Dat wil zeggen: ze maakten overal bekend wat de engelen hadden gezegd. Zo werd Jezus door deze herders blijkbaar aan alle mensen in de streek bekendgemaakt als Heere, Christus en Zaligmaker. Of het volledig werd geloofd, weet ik niet. Maar er staat wel:

En allen die het hoorden, verwonderden zich over wat door de herders tegen hen gezegd werd.

LUKAS 2:18

Dat betekent niet dat ze hen geloofden, maar ze vonden het nogal verbazingwekkend nieuws.

9

Maria bewaart de woorden in haar hart

Maar Maria bewaarde al deze woorden en overlegde die in haar hart.

LUKAS 2:19

Dat vertelt ons iets over het karakter van Maria. Als hun baby geboren is en er een groep mensen voor de deur staat die zegt: ‘We zijn hier omdat er engelen aan ons verschenen zijn en ons alles over jouw zoon hebben verteld. Hij is de Messias, Hij is de Heere, en God heeft een menigte engelen gestuurd om het ons bekend te maken,’ dan zullen de meeste moeders behoorlijk trots zijn op hun baby wanneer ze zulk nieuws horen. Dat zij het eenvoudigweg in haar hart bewaarde en erover nadacht, in plaats van eropuit te gaan en het rond te bazuinen, wijst erop dat zij een moeder met bijzonder veel zelfbeheersing was, vooral voor een Joodse moeder. Dat zij het in haar

hart bewaarde in plaats van eropuit te gaan en er bij iedereen over op te scheppen, vertelt ons werkelijk hoe terughoudend zij was. Zij had blijkbaar wat Petrus een zachtmoedige en stille geest noemde, die in de ogen van God van grote waarde is.

En de herders keerden terug en zij verheerlijkten en loofden God om alles wat zij gehoord en gezien hadden, zoals tot hen gesproken was.

LUKAS 2:20

Je zou kunnen vragen: als de hele stad Bethlehem ervan op de hoogte was gebracht dat de Messias geboren was en Hij voor hen was aangewezen, hoe kon Hij dan opgroeien zonder dat de mensen Hem voortdurend als de Messias kenden? Het antwoord is ongetwijfeld dat Hij tussen dit moment en Zijn volwassen leven een tijdlang verdween. We lezen dat niet in Lukas, maar in Mattheüs zien we dat Herodes Hem probeerde te doden en dat Zijn familie naar Egypte moest vluchten. Er zijn enkelen die geloven dat deze vlucht naar Egypte en de terugkeer uit Egypte in de eerste veertig dagen van Jezus' leven plaatsvonden. Wanneer een Joodse jongen veertig dagen oud was, moest hij naar de tempel gaan en worden opgedragen, waarbij bepaalde offers gebracht werden. Dat gold vooral voor de eerstgeboren zoon. Over die opdracht van Jezus in de tempel lezen we in het volgende gedeelte.

10

Jezus wordt besneden en krijgt Zijn naam

Allereerst wordt Jezus op de achtste dag besneden. Zoals we in vers 21 zien:

En toen acht dagen vervuld waren, en men het Kind besnijden moest, werd Hem de naam Jezus gegeven, die genoemd was door de engel voordat Hij in de moeder schoot ontvangen was.

LUKAS 2:21

Net zoals Johannes bij zijn besnijdenis zijn naam kreeg, krijgt Jezus bij Zijn besnijdenis Zijn naam. Jezus kwam om een nieuw verbond te brengen, een nieuw verbond dat daadwerkelijk een einde zou maken aan het ritueel van de besnijdenis. Een besnijdenis is iets heel pijnlijks om te ondergaan. Ik kan het me niet herinneren, omdat ik een baby was toen het bij mij gebeurde. Maar ik was volwassen toen mijn zoons besneden werden, en ik kon merken dat ze er niet van genoten.

Toen mijn eerste zoon werd besneden, wilde ik de held zijn, bij hem blijven en hem troosten. Maar zijn geschreeuw en gehuil waren voor mij zo moeilijk te verdragen. Tegen de tijd dat mijn tweede zoon besneden moest worden, liet ik mijn vrouw hem meenemen naar de dokter, terwijl ik buiten in de auto wachtte. Mijn vrouw was daar niet zo gevoelig voor, waarschijnlijk omdat zij zich niet kon voorstellen hoe het was. Ik wel. Het is iets heel afschuwelijks voor een kind om te ondergaan.

Veel mensen zijn zelfs sterk tegen besnijdenis gekant. Er bestaat tegenwoordig een hele beweging die de besnijdenis wil afschaffen. Zij beschouwen die als wreedheid tegenover een kind, en het is beslist iets pijnlijks. Maar we moeten bedenken dat het weliswaar pijnlijk is, maar ook iets wat mensen niet lang meer weten nadat het gebeurd is. De achtste dag van het leven van een kind is feitelijk het moment waarop het het minst pijnlijk zou zijn. Zoals je misschien hebt gehoord, bevindt vitamine K in het bloed zich op de achtste dag namelijk op het hoogste niveau van het hele leven van een kind. Op de zevende dag is het gehalte lager en op de negende dag ook, maar op de achtste dag bereikt het zijn hoogtepunt. Vitamine K is een bestanddeel in het bloed dat de genezing bevordert en volgens sommigen de pijn van verwondingen vermindert. Het doet de baby op die dag dus misschien minder pijn dan op andere dagen.

Toch lijkt het überhaupt toebrengen van pijn aan een baby op een wrede en ongebruikelijke straf. Maar het was iets wat God geboden had. Eerlijk gezegd heb ik er geen bezwaar tegen dat ik als baby besneden ben. Ik kan het me helemaal niet herinneren. Waarschijnlijk kon ik het me een week later al niet meer herinneren. Ik herinner me niet wat ik een week later wist, want ik herinner me niets van die tijd, van de eerste paar weken na mijn geboorte.

11

De pijn en betekenis van de besnijdenis

Dus zelfs als pijn ondraaglijk is, laat die je uiteindelijk misschien in een noodzakelijke of wenselijke toestand achter. Daarbij gaat het om pijn die geen blijvende schade veroorzaakt en waarvan je geneest, ook al moest je die pijn doorstaan om zover te komen. Het lijkt op het verhaal dat ik vaak verteld heb over hoe de arm van mijn zoon opnieuw gebroken moest worden. Hij had zijn arm gebroken en het duurde te lang voordat het gips eraf ging. Ze moesten de arm opnieuw breken. Dat was pijnlijk, maar het moest gebeuren. Anders zou hij de rest van zijn leven een kromme arm hebben gehad. Soms is ondraaglijke pijn nodig om een bepaald resultaat te bereiken. Natuurlijk wordt de gezondheid van de baby niet noodzakelijkerwijs bevorderd door de besnijdenis, hoewel sommigen beweren van wel, en misschien is dat ook zo. Maar wat er wel door wordt bevorderd, is dat de baby door zijn besnijdenis binnen het oude verbond in een verbondsrelatie met God blijft. Onbesneden zijn zou betekenen dat hij uit zijn volksgenoten werd uitgeroeid en daarmee, in Greggs uitleg, buiten de verbondsrelatie met God kwam te staan. God waarschuwde Abraham voor die uitroeiing. Het is dus beter voor een baby om in het verbond te zijn dan erbuiten. Veel dingen die de moeite waard zijn, kosten pijn om te bereiken. Gelukkig liet God het in Zijn barmhartigheid bij een baby doen, zodat de baby zich de pijn niet zou herinneren. Abraham daarentegen en zijn zoon Ismaël moesten besneden worden toen Abraham een oude man was en Ismaël ongeveer twaalf of dertien jaar oud. Dat zou je je wel herinneren.

We hadden ooit op onze school een Afrikaanse student uit Kenia. Hij zei dat in zijn stam de besnijdenis van een jongeman een overgangsritueel was. Hij moest in het openbaar besneden worden. Ik weet niet op welke leeftijd, misschien toen hij ongeveer twaalf was. Ze wisten eigenlijk niet hoe oud hij was. Hoe dan ook, hij

herinnerde het zich heel goed. Ik herinner me mijn eigen besnijdenis niet, en ik weet zeker dat Jezus Zich die van Hem ook niet herinnerde. Maar Hij moest wel die pijnlijke dingen ondergaan die alle Israëlieten moesten ondergaan. In Galaten 4 staat:

geboren onder de wet,

GALATEN 4:4

en Hij moest de wet houden. Maar omdat Hij dat deed, hoeven wij dat niet te doen. Kolossenzen 2 zegt:

Wij zijn besneden met de besnijdenis van Christus.

KOLOSSENZEN 2:11

Dit betekent óf de geestelijke besnijdenis die Christus aan ons verricht, óf Zijn eigen besnijdenis wordt als de onze gerekend omdat wij in Hem zijn. Zoals Zijn dood als de onze wordt gerekend en Zijn opstanding als de onze wordt gerekend, zo kan ook Zijn besnijdenis als de onze worden gerekend. Wij hoeven niet besneden te worden, omdat Hij het heeft ondergaan. Dat staat in Kolossenzen 2:11. Het is een beetje dubbelzinnig, maar er staat:

In Hem bent u ook besneden met een besnijdenis die niet met handen plaatsvindt, door het uittrekken van het lichaam van de zonden van het vlees, door de besnijdenis van Christus.

KOLOSSENZEN 2:11

Ik geef toe dat dit volgens mij meer klinkt alsof het gaat over een besnijdenis die Christus aan ons verricht. Maar Paulus zou kunnen zeggen dat wij nu niet besneden hoeven te worden, omdat wij door de besnijdenis van Christus besneden zijn. We zullen die vraag onbeantwoord moeten laten. Maar de besnijdenis van Christus wordt hier genoemd, en volgens mij wordt die helemaal niet genoemd in Mattheüs of op andere plaatsen in de Bijbel.

12

Jezus wordt in de tempel voorgesteld

Jezus werd dus besneden. Vers 22:

En toen de dagen van haar reiniging volgens de wet van Mozes vervuld waren, brachten zij Hem naar Jeruzalem om Hem de Heere voor te stellen

LUKAS 2:22

Deze dagen zouden 31 of 32 dagen na de besnijdenis zijn. Op de veertigste dag van Zijn leven moest Hij dus volgens de wet naar de tempel worden gebracht om Hem aan de Heere voor te stellen.

— zoals geschreven staat in de wet van de Heere: al wat mannelijk is dat de moederschoot opent, zal heilig voor de Heere genoemd worden —

LUKAS 2:23

Dat betekent dat ieder eerstgeboren kind aan God voorgesteld moest worden vanwege het stelsel dat bij de uittocht was ingesteld. Tijdens het Pascha werden de eerstgeboren kinderen door de barmhartigheid van God gespaard. Daarom moesten ze gedenken dat ze God toebehoorden, door tijdens deze ceremonie in de tempel aan Hem te worden toegewijd. Dit werd onderwezen in Exodus 13, vers 2, 12 en 15. Lukas vervolgt in hoofdstuk 2, vers 24:

en om een offer te brengen volgens wat gezegd is in de wet van de Heere, een paar tortelduiven of twee jonge duiven.

LUKAS 2:24

Dat staat in Leviticus 12, vers 2. Het offer werd gebracht bij de voorstelling van ieder mannelijk kind, niet alleen van de eerstgeborene. De eerstgeborene werd daarnaast in een bijzondere zin aan de Heere toegewijd. Maar ieder mannelijk kind moest op de

veertigste dag van zijn leven in de tempel worden voorgesteld, en er moest een bepaald offer worden gebracht. Maar Leviticus zegt dat het een lam moest zijn. Er staat dat als het gezin te arm was om een lam te offeren, het kon kiezen voor twee tortelduiven of twee jonge duiven. Dat zou heel goedkoop zijn. Vrijwel iedereen kon wel twee duiven kopen, terwijl een lam aanzienlijk duurder zou zijn.

Er staat dat Maria en Jozef de mogelijkheid voor arme mensen kozen, wat erop wijst dat ze armer waren dan gemiddeld. Blijkbaar waren ze heel arm, want de meeste Joden waren behoorlijk arm en konden toch een lam offeren. Maar zij moeten uitzonderlijk arm zijn geweest, want ze moesten het alternatief kiezen dat voor de zeer armen werd geboden: een paar tortelduiven of twee jonge duiven.

13

Simeon wordt door de Geest geleid

Vers 25:

En zie, er was een man in Jeruzalem, van wie de naam Simeon was, en die man was rechtvaardig en godvrezend. Hij verwachtte de vertroosting van Israël en de Heilige Geest was op hem.

LUKAS 2:25

Hij was dus zoiets als een profeet. Tussen Maleachi en Johannes de Doper waren er eigenlijk geen profeten van het soort dat God naar Israël zond. Maar ik geloof dat God gedurende de hele intertestamentaire periode nog steeds tot bepaalde mensen sprak. Hij maakte hen niet tot woordvoerders voor Israël zoals een profeet dat was, maar Hij sprak wel tot hen. Deze man was een geestelijk mens. Of dit nu betekent dat God hem had uitgekozen om de Geest op hem te leggen, of dat hij door zijn eigen vroomheid een bijzondere relatie met God had ontwikkeld die de meeste Joden niet hadden, in beide gevallen was het resultaat dat hij vervuld was met de Heilige Geest, of dat de Geest op

hem kwam. In het Oude Testament kwam de Heilige Geest wel op profeten, maar niet blijvend. Hij kwam en ging kennelijk, en zo was het, daar ben ik zeker van, ook met deze man Simeon. Er staat:

En hem was een Goddelijke openbaring gegeven door de Heilige Geest dat hij de dood niet zien zou voordat hij de Gezalfde van de Heere zou zien. En hij kwam door de Geest in de tempel. En toen de ouders het Kind Jezus binnenbrachten om met Hem te doen volgens de gewoonte van de wet,

LUKAS 2:26-27

Blijkbaar werd hij geleid door de Heilige Geest. Let eens op hoeveel nadruk er hier in het Evangelie van Lukas op de Heilige Geest ligt. Hij kwam door de Geest de tempel binnen.

nam hij Het in zijn armen, loofde God en zei: Nu laat U, Heere, Uw dienstknecht gaan in vrede, volgens Uw woord, want mijn ogen hebben Uw zaligheid gezien, die U bereid hebt voor de ogen van alle volken, een licht om de heidenen te verlichten en om Uw volk Israël te verheerlijken. En Jozef en Zijn moeder verwonderden zich over wat er over Hem gezegd werd. En Simeon zegende hen en zei tegen Maria, Zijn moeder: Zie, dit Kind is bestemd tot val en opstanding van velen in Israël en tot een teken dat tegengesproken zal worden — ook door uw eigen ziel zal een zwaard gaan — opdat de overwegingen uit veel harten openbaar worden.

LUKAS 2:28-35

En Jozef en Zijn moeder — dat wil zeggen, de moeder van Jezus —

14

Jezus als licht voor Joden en heidenen

Blijkbaar gingen Maria en Jozef de tempel binnen om gewoon hetzelfde te doen als iedere ouder met een kind van veertig dagen oud deed. Ze verwachtten ongetwijfeld dat ze vrij anoniem zouden blijven. Maar daar was deze man, die in contact stond met de Heilige Geest. De Heilige Geest openbaarde het hem. Hij leidde hem er zelfs toe de tempel binnen te gaan en wees hem erop dat Jezus de Messias was. Dit was natuurlijk, zoals we zien, opnieuw een bemoediging voor Jozef en Maria dat dit waar was, hoewel ze waarschijnlijk geen ernstige twijfels hadden.

Maar een volslagen vreemde, die in heel Jeruzalem ongetwijfeld bekendstond als de man over wie God had gezegd:

De Messias zal komen voordat deze man sterft, werd ongetwijfeld door hen in de gaten gehouden. Hij kwam binnen en zei:

Hij is het.

Het is duidelijk dat de Heilige Geest hem liet zien dat Jezus Degene was. Hij profeteerde dit en dankte God dat Gods belofte aan hem vervuld was, dat hij de Messias inderdaad mocht zien voordat hij stierf.

Het is interessant dat Simeon, anders dan Zacharias, die enkele soortgelijke dingen profeteerde, in vers 32 zelfs zo ver ging dat hij zei dat Jezus zou zijn:

een licht om de heidenen te verlichten en om Uw volk Israël te verheerlijken.

LUKAS 2:32

Dit is natuurlijk een thema dat van tijd tot tijd in het Oude Testament naar voren komt, maar dat door de Joden in de tijd van Jezus niet erg goed werd begrepen. Ze dachten nog steeds dat zij heel bijzonder waren en dat de heidenen niet bijzonder waren voor God. Maar denk eraan hoe Zacharias had geprofeteerd dat de Opgang uit

de hoogte hen had bezocht, wat betekent dat de dag aanbrak. De nieuwe dag begon te dagen. Dit is wat Jesaja zei. Ik heb hier in onze vorige lezing op gezinspeeld. Jesaja 60 had dit geprofeteerd. Aan het begin van Jesaja 60 staat:

Sta op, word verlicht, want uw licht komt en de heerlijkheid van de HEERE gaat over u op. Want zie, de duisternis zal de aarde bedekken en donkere wolken de volken, maar over u zal de HEERE opgaan en Zijn heerlijkheid zal over u gezien worden. En heidenvolken zullen naar uw licht gaan en koningen naar de glans van uw dageraad.

JESAJA 60:1-3

Er staat dat de heidenen naar jouw licht zullen komen wanneer deze heerlijkheid over je opgaat. Daarom zegt Simeon:

Een licht dat de heidenen Gods waarheid laat zien.

De heidenen zullen naar het licht komen. Hij zegt ook:

En de glorie van uw volk Israël.

Let erop dat licht en heerlijkheid in deze passages min of meer door elkaar worden gebruikt. Hiermee wordt eenvoudig gezegd dat Jezus deze profetieën van Jesaja vervult. Maar veel Joden die naar de Messias uitzagen, zagen Hem niet als Iemand Die licht aan de heidenen zou geven. Dat kwam niet doordat het Oude Testament dit niet zei. Maar zoals in de meeste generaties krijgen sommige dingen in de Bijbel minder aandacht dan andere, misschien omdat ze niet populair zijn. Deze man wist en hield voor ogen dat Jezus uiteindelijk zowel de heidenen als de Joden zou bereiken. De Farizeeën in de tijd van Jezus hadden dat niet werkelijk als onderdeel van hun denken.

15

De val en opstanding van velen

Jozef verwondert zich opnieuw. Dan richt Simeon zich daadwerkelijk tot Maria en vertelt haar dat ze veel pijn zal ervaren:

Een zwaard zal je ziel doorboren.

De meeste mensen denken dat dit waarschijnlijk werd vervuld toen Maria aan de voet van het kruis daadwerkelijk zag dat Jezus met een speer werd doorstoken. En er stroomden water en bloed uit Hem, maar zij voelde dat ongetwijfeld alsof haar eigen hart werd doorstoken. Misschien doelt hij daarop. Maar hij zei:

— ook door uw eigen ziel zal een zwaard gaan — opdat de overwegingen uit veel harten openbaar worden.

LUKAS 2:35

Hoewel dit de Messias is, zal niet heel Israël op dezelfde manier op Hem reageren. Simeon weet dit door openbaring. Hij leefde waarschijnlijk niet lang genoeg om het openbare optreden van de volwassen Jezus te zien, omdat hij waarschijnlijk te oud was. Maar hij wist het en waarschuwde Maria: Jij hebt de Messias. Denk je dat heel Israël zich hierover zal verheugen? Ze hebben naar de Messias uitgezien. Denk je dat ze jouw Zoon zomaar op hun schouders naar de troonzaal zullen dragen en de Romeinen zullen verdrijven? Zo eenvoudig zal het niet zijn. Sommigen zullen opstaan en sommigen zullen wegzinken. Sommigen zullen zich tegen Hem uitspreken. En jij zult ook aanleiding hebben om zeer diep in je eigen hart en je eigen ziel doorstoken te worden.

De bewoording van deze uitspraak in vers 34 doet mij denken aan Daniël 12. Het woord is opnieuw 'opstaan':

Kijk, dit Kind is voorbestemd om mensen ten val te brengen en weer op te richten.

Het woord 'opstaan' is daar in het Grieks het woord anastasis. Het is het woord voor opstanding. Ik denk niet dat hij het over een lichamelijke opstanding heeft, net zomin als hij het erover zal hebben dat mensen letterlijk ergens vallen. Vallen en opstaan zijn volgens mij metaforen. Sommige mensen zullen behouden worden en door Christus tot leven komen, terwijl anderen dieper in hun opstandigheid zullen vallen en misschien in het jaar 70 na Christus onder het Romeinse zwaard zullen vallen. Maar vanwege jouw Zoon zal er verdeeldheid komen in Israël. Sommigen zullen vallen en zich tegen Hem verzetten. Anderen zullen opstaan en door Hem gezegend worden.

16

Geestelijke opstanding in Daniël 12

Bedenk dat Jezus in Johannes 5:24 zei:

Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u: Wie Mijn woord hoort en Hem gelooft Die Mij gezonden heeft, die heeft eeuwig leven en komt niet in de verdoemenis, maar is uit de dood overgegaan in het leven.

JOHANNES 5:24

Zij zijn geestelijk uit de dood opgestaan. Ze zijn overgegaan uit de dood in het leven, zei Hij in Johannes 5:24. Dat is waarschijnlijk waar Simeon naar verwijst: degenen die zullen opstaan, terwijl anderen zullen wegzinken of vallen.

De reden waarom ik zei dat het me aan Daniël 12 doet denken, is dat er in vers 2, Daniël 12:2, staat:

En velen van hen die slapen in het stof van de aarde, zullen ontwaken, sommigen tot eeuwig leven, anderen tot smaad, tot eeuwig afgrijzen.

DANIËL 12:2

Dat is nog een beeld dat aan de opstanding doet denken.

Hier staan dus velen op. Er staat dat velen van hen die in het stof van de aarde slapen, zullen ontwaken, en Simeon zei dat velen zullen opstaan en velen zullen vallen. Hoewel de bewoording niet precies hetzelfde is, zie ik hier een verband. Dat komt doordat Daniël 12 door uitleggers en predikers veel vaker wordt toegepast op de opstanding op de laatste dag. Ik denk niet dat die uitleg daar voor de hand ligt, want de opstanding op de laatste dag zal allen omvatten, niet velen. Jezus zei in Johannes 5:28 en 29:

Verwonder u daar niet over, want de tijd komt waarin allen die in de graven zijn, Zijn stem zullen horen, en zij zullen eruitgaan: zij die het goede gedaan hebben, tot de opstanding ten leven, maar zij die het kwade gedaan hebben, tot de opstanding ter verdoemenis.

JOHANNES 5:28-29

De uiteindelijke opstanding zal allen omvatten die in de graven zijn. Maar Daniël spreekt alleen over velen van hen die in het stof slapen. Slapen in het stof kan gemakkelijk een metafoor zijn voor geestelijk sluimeren, geestelijk slapen.

Ezechiël zag dorre beenderen, die dood waren, weer samengevoegd werden en tot leven kwamen. Het was een beeld van de opstanding. Maar hij zei dat het in werkelijkheid Israël in Babylon was, dat zei:

Toen zei Hij tegen mij: Mensenkind, deze beenderen zijn heel het huis van Israël. Zie, ze zeggen: Onze beenderen zijn verdord en onze hoop is vergaan, wij zijn afgesneden!

EZECHIËL 37:11

En Hij zal het volk herstellen. Deze beeldspraak van de opstanding in Ezechiël 37 gaat dus in werkelijkheid over het herstel van het volk. Beeldspraak van de opstanding wordt soms symbolisch gebruikt.

Ik ben er op grond van factoren waar ik hier niet op zal ingaan van overtuigd dat Daniël 12:1 over de verwoesting van Jeruzalem in het jaar 70 na Christus gaat. Er staat:

In die tijd zal Michaël opstaan, de grote vorst, hij die uw volksgenoten bijstaat. Het zal een benauwde tijd zijn, zoals er niet geweest is sinds er een volk is geweest tot op die tijd. In die tijd zal uw volk ontkomen: ieder die gevonden wordt, opgeschreven in het boek.

DANIËL 12:1

Dat is wat Jezus zei over de ellende die over die generatie zou komen. Hij zei:

Want dan zal er een grote verdrukking zijn, zoals er niet geweest is vanaf het begin van de wereld, tot nu toe, en zoals er ook nooit meer zijn zal.

MATTHEÛS 24:21

Toch zei Hij vervolgens dat dit in deze generatie zou gebeuren. Ik geloof dat Hij het over de verwoesting van Jeruzalem had. Ook hier denk ik, vooral wanneer je hoofdstuk 11 tot dit punt volgt, dat Daniël 12 niet over het einde van de wereld gaat, maar over het einde van Israël, het einde van Jeruzalem.

Daarom:

En velen van hen die slapen in het stof van de aarde, zullen ontwaken, sommigen tot eeuwig leven, anderen tot smaad, tot eeuwig afgrijzen.

DANIËL 12:2

Hoewel het klinkt alsof dit over een opstanding uit de dood gaat, gaat het misschien in plaats daarvan over de verschillende geestelijke wegen van mensen die vóór de prediking van Johannes de Doper geestelijk hadden liggen sluimeren, maar daarna ontwaakten. Sommigen van hen kwamen tot Christus en het eeuwige leven. Anderen

werden wakker voor de verwoesting die over hen kwam. Het is mogelijk dat Simeons woorden over velen die opstaan en vallen, die uit de dood opstaan en vallen, op de een of andere manier een toespeling zijn op hetzelfde waar Daniël het over heeft.

17

De profetes Anna en het trouwe overblijfsel

In vers 36 staat:

Ook Anna was er, een profetes, een dochter van Fanuel, uit de stam van Aser. Zij was op hoge leeftijd gekomen en had na haar meisjesjaren zeven jaar met haar man geleefd.

LUKAS 2:36

een profetes, de dochter van Fanuel, uit de stam van Aser. Ze was hoogbejaard. Na haar huwelijk had ze zeven jaar met haar man geleefd., en deze vrouw was ongeveer 84 jaar weduwe. De Griekse formulering kan betekenen dat ze 84 jaar oud was, maar ook dat ze al 84 jaar weduwe was. Als ze zeven jaar met haar man had geleefd, laten we zeggen dat ze op haar twintigste weduwe werd. Als ze 84 jaar weduwe was geweest, was ze ongeveer 104 jaar oud, en dat is niet onmogelijk. Maar ik denk dat uitleggers gewoonlijk voor de opvatting zouden kiezen dat er waarschijnlijk staat dat ze een vrouw van 84 jaar was, wat betekent dat ze 84 jaar oud was. Hoe dan ook is dat behoorlijk oud, zeker voor die tijd. De mensen in die eerste eeuw werden geen 900 jaar oud, zoals vóór de zondvloed. Ze stierven meestal op ongeveer dezelfde leeftijden als mensen tegenwoordig. Ze was dus heel oud.

Er staat dat ze de tempel niet verliet, maar God dag en nacht diende met vasten en gebeden. Ze kan onmogelijk voortdurend, dag en nacht, gevast hebben, anders zou ze van de honger zijn gestorven. Maar kennelijk vastte en bad ze regelmatig, en was ze op alle uren van de dag in de tempel. Ze maakte beslist deel uit van het trouwe overblijfsel van Israël, net als Simeon en Maria en Jozef. Ze kwam op datzelfde ogenblik binnen, kennelijk op het moment dat Simeon deze voorspelling deed, en ze dankte de Heere en sprak over Hem tot allen die uitzagen naar verlossing in Jeruzalem. Dat waren

natuurlijk de mensen van het trouwe overblijfsel die uitzagen naar verlossing. Zij kende hen. Zij kende hen allemaal. Het was waarschijnlijk een betrekkelijk klein overblijfsel. Zij was een profetes, dus waarschijnlijk hadden ze veel respect voor haar. Zij hoorde Simeon deze profetieën uitspreken. We weten niet of zij ook een profetie ontving. Zij was een profetes, maar we lezen niet dat zij een openbaring ontving. Zij kwam binnen terwijl Simeon sprak. Toen zij hoorde wat hij zei, heeft zij misschien op grond van Simeons getuigenis Jezus herkend als Wie Hij was. Maar zij hield het niet voor zichzelf. Zij ging het aan veel andere mensen vertellen. Dus:

18

De jeugd van Jezus en Mattheüs' chronologie

En toen zij alles volbracht hadden wat er volgens de wet van de Heere gedaan moest worden, keerden zij terug naar Galilea, naar hun stad Nazareth.

LUKAS 2:39

En:

En het Kind groeide op en Het werd gesterkt in de geest en vervuld met wijsheid, en de genade van God was op Hem.

LUKAS 2:40

Dat is een samenvatting van waarschijnlijk de volgende twaalf jaar. Dat lijkt tenminste waarschijnlijk, want hierna volgt een verhaal over Hem wanneer Hij twaalf jaar oud is. We moeten iets in de chronologie bekijken, al weet ik niet of we daar absolute conclusies over kunnen trekken. In vers 39 staat:

Toen ze alles hadden gedaan volgens de wet van de Heer. Daarmee worden kennelijk deze ceremoniën bedoeld die in de tempel werden verricht toen Hij veertig dagen oud was. Daarna staat er dat zij terugkeerden naar Galilea, naar hun eigen stad Nazareth. Je krijgt dus het beeld dat zij naar het zuiden kwamen voor de geboorte van de baby, tot de veertigste dag van Zijn leven in die omgeving bleven en daarna teruggingen

naar Nazareth. Maar dit roept vragen op over de chronologie van Mattheüs. Want Mattheüs zegt dat de wijzen Jezus kwamen zoeken toen Hij een baby was, en dat zij Hem vonden. Maar toen zij niet teruggingen om verslag uit te brengen aan Herodes, werd Herodes boos en stuurde hij soldaten om in Bethlehem alle baby's van twee jaar en jonger te doden. Maar daarvoor waarschuwde een engel Jozef, en Jozef nam Jezus mee naar Egypte om Hem in veiligheid te brengen. Terwijl zij in Egypte waren — ons wordt niet verteld hoelang — stierf Herodes. Toen Herodes gestorven was, zei een engel tegen Jozef dat het veilig was om terug te gaan. Dus gingen ze aanvankelijk terug naar Judea, maar ze vestigden zich daar niet. In plaats daarvan gingen ze terug naar het noorden, naar Galilea. Archelaüs heerste namelijk in Judea, een machthebber die zij niet vertrouwden, en een engel had Jozef daarvoor gewaarschuwd. Dit betekent dat er bij Mattheüs tussen de geboorte van Jezus en de terugkeer van het gezin naar Galilea iets plaatsvindt wat veel langer dan veertig dagen lijkt te duren. Hier wordt ons verteld dat zij, nadat ze deze wettelijke voorschriften hadden vervuld, wat op de veertigste dag van Jezus' leven gebeurde, teruggingen naar Nazareth. Maar Mattheüs beschrijft na de geboorte van Jezus het bezoek van de wijzen, de vlucht naar Egypte, de dood van Herodes, de terugkeer uit Egypte, de overweging om zich misschien in Judea te vestigen en vervolgens de waarschuwing van een engel om terug te gaan naar Nazareth. Vonden de reis naar Egypte en terug, het bezoek van de wijzen en dat alles in die veertig dagen plaats? De meeste mensen denken van niet, maar het is mogelijk. Enkelen die ik ben tegengekomen, menen dat alles wat in Mattheüs staat, plaatsvond tussen de besnijdenis van Jezus en de veertigste dag, ruim dertig dagen later. Het kost misschien maar, ik weet het niet, een week om vandaar te voet naar Egypte te reizen. Ik weet werkelijk niet hoelang dat zou duren. Maar als zij in ongeveer dertig dagen heen en terug reisden, dan kunnen zij zich helemaal niet lang in Egypte gevestigd hebben. Ze zouden daar nog maar net aangekomen zijn, waarna het nieuws hen bereikt zou hebben dat Herodes gestorven was en ze weer terug zouden zijn gegaan. Dat is mogelijk. Men heeft geprobeerd de chronologie op die manier met elkaar in overeenstemming te brengen, en dat kan. Technisch gezien zou het nog net kunnen. Maar dat zou betekenen dat de komst van de wijzen, de vlucht naar Egypte en alles wat Mattheüs vermeldt, plaatsvond vóór deze laatste gebeurtenissen die we besproken hebben, over Simeon en Anna in de tempel, enzovoort. Voordat Jezus veertig dagen oud was, was het gezin na Zijn besnijdenis vertrokken en vóór Zijn veertigste dag weer teruggekomen. Dat is behoorlijk snel reizen, en er zou in die korte tijd heel veel

gebeurd zijn. Maar hier vonden veel dingen snel na elkaar plaats, en het is mogelijk dat dit allemaal in die tijd gebeurd is. Een gebruikelijkere chronologie gaat ervan uit dat deze samenvattende uitspraak:

19

Hoe Lukas gebeurtenissen samendrukt

Toen ze alles hadden gedaan wat de wet voorschreef, gingen ze terug naar Nazareth, niet betekent dat zij onmiddellijk daarna terugkeerden. Toen ze uiteindelijk naar Nazareth terugkeerden, was dat nadat zij alles hadden gedaan wat de wet voorschreef. Maar in feite waren ze nog langer in Bethlehem of in die omgeving gebleven. En pas na deze veertig dagen kwamen en vertrokken de wijzen, moesten Jezus en Zijn familie naar Egypte vluchten en terugkeren, en gingen ze vervolgens naar Galilea. Als dat zo is, drukt Lukas de gebeurtenissen werkelijk sterk samen. Hij springt meteen van de veertigste dag van Jezus' leven naar het moment na al die andere gebeurtenissen, wanneer zij teruggaan naar Nazareth. Maar ook dat is niet ongehoord. De verhalen in de Bijbel doen dat soms. Ze drukken gebeurtenissen samen en vertellen niet alles wat er tussendoor gebeurde. We zullen dat zelfs heel duidelijk zien in Lukas 4. Na de verzoeking van Jezus, die in de eerste dertien verzen van Lukas 4 staat, zegt vers 14:

En Jezus keerde door de kracht van de Geest terug naar Galilea, en het gerucht over Hem verspreidde zich door heel de omgeving.

LUKAS 4:14

Maar uit het Evangelie van Johannes weten we dat Jezus niet direct na de verzoeking terugkeerde naar Galilea. In plaats daarvan ging Hij volgens Johannes 1 terug naar de plaats waar Johannes aan het dopen was. Hij ging voor korte tijd naar Kana in Galilea om een bruiloft bij te wonen, maar Hij ging weer terug naar Jeruzalem om Nicodemus te ontmoeten. Daarna begon Hij, enkele maanden na Zijn doop en Zijn verzoeking, daadwerkelijk aan Zijn bediening in Galilea. Het Evangelie van Johannes vermeldt

verscheidene gebeurtenissen tussen de verzoeking van Jezus en Zijn bediening in Galilea, maar Lukas gaat daar gewoon aan voorbij zonder ze te noemen: na de verzoeking ging Jezus naar Galilea.

Het komt dus wel vaker voor dat veel gebeurtenissen in het verhaal worden weggelaten en dat het verhaal wordt samengedrukt. Als je je afvraagt waar dit allemaal over gaat: ik bedoel de vraag waar we het verhaal van Mattheüs over de wijzen en de vlucht naar Egypte moeten plaatsen. Sommigen zeggen dat we het vóór deze ceremoniën in Jeruzalem kunnen plaatsen, hoewel daarvoor in korte tijd heel wat gereisd moet worden. Maar het is mogelijk. Anderen menen dat er tussen deze veertigste dag en de terugkeer naar Galilea enkele gebeurtenissen hebben plaatsgevonden waar Lukas gewoon aan voorbijgaat zonder ze te noemen. Dat is mogelijk.

Dus het bezoek van de wijzen, de vlucht naar Egypte en de terugkeer kunnen in dat geval allemaal hebben plaatsgevonden tussen de eerste helft van vers 39 en de tweede helft van vers 39. Al die gebeurtenissen uit Mattheüs 2 kunnen toen hebben plaatsgevonden. We hoeven het niet op te lossen. Maar het is goed om in gedachten te houden dat het opgelost kan worden, en zelfs op meer dan één manier.

20

De twaalfjarige Jezus in Jeruzalem

In vers 40 hebben we deze samenvattende uitspraak over Jezus, die tijdens Zijn jeugd opgroeide. Lukas vertelt over één specifieke gebeurtenis uit Zijn jeugd, en dat doet geen enkel ander Evangelie. Lukas is de enige die ons ook maar iets vertelt over het leven van Christus tussen, in wezen, Zijn geboorte en Zijn bediening als volwassene. Het gaat om deze ene gebeurtenis, toen Hij twaalf jaar oud was. In vers 41 staat:

En Zijn ouders reisden elk jaar voor het feest van het Pascha naar Jeruzalem. En toen Hij twaalf jaar was en zij naar de gewoonte van het feest naar Jeruzalem gegaan waren, en die dagen tot het einde doorgebracht hadden, bleef het Kind Jezus, terwijl zij terugkeerden, in Jeruzalem achter zonder dat Jozef en Zijn moeder het wisten. Maar omdat zij dachten dat Hij bij het reisgezelschap was, gingen zij een dagreis ver, en daarna zochten zij Hem onder de familieleden en onder de bekenden. En toen zij Hem niet vonden, keerden zij terug naar Jeruzalem en zochten Hem daar. En het gebeurde dat zij Hem na drie dagen in de tempel vonden, terwijl Hij te midden van de leraars zat, naar hen luisterde en vragen aan hen stelde. Allen die Hem hoorden, stonden versteld van Zijn verstand en antwoorden. En toen zij Hem zagen, stonden zij versteld, en Zijn moeder zei tegen Hem: Kind, waarom hebt U ons dit aangedaan? Zie, Uw vader en ik hebben U met angst gezocht. En Hij zei tegen hen: Waarom hebt u Mij gezocht? Wist u niet dat Ik moet zijn in de dingen van Mijn Vader?

LUKAS 2:41-49

Tussen haakjes, die laatste zin, kan ook worden vertaald als:

Ik moet in het huis van Mijn Vader zijn.

Sommige vertalingen geven het zo weer. Het is interessant dat dezelfde woorden op die manier weergegeven kunnen worden.

En zij begrepen het woord niet dat Hij tot hen sprak. En Hij ging met hen mee en kwam in Nazareth en was hun onderdanig. En Zijn moeder bewaarde al deze dingen in haar hart. En Jezus nam toe in wijsheid en in grootte en in genade bij God en de mensen.

LUKAS 2:50-52

21

Jezus' eerste volwassen tempelreis

Ik kan hier maar een paar opmerkingen over maken. Ik weet zeker dat dit verhaal heel bekend is. Er staat dat Zijn familie ieder jaar voor het Pascha naar Jeruzalem ging. Gregg leidt uit de context en de door hem gebruikte Engelse formulering af dat Jezus, toen Hij twaalf was, misschien voor het eerst met hen meeging. De HSV zegt alleen dat zij gingen toen Hij twaalf was. Misschien was Hij alle andere jaren ook meegegaan. Maar een Joodse jongen hoefde pas naar Jeruzalem voor de feesten wanneer hij twaalf was. Alle mannen en jongens ouder dan twaalf moesten deze reizen driemaal per jaar voor de feesten maken, of er werd van hen verwacht dat ze dat deden.

Het kan zijn dat dit de eerste keer was dat Jezus die reis moest maken, omdat Hij nu twaalf was. Het was ongeveer een week lopen van Nazareth, waar zij woonden, naar Jeruzalem, en het was geen gemakkelijke reis. Het is heel goed mogelijk dat Hij bij de andere gelegenheden thuis was gelaten. Of niet. Het is ook mogelijk dat dit de gelegenheid van Zijn bar mitswa was. Tegenwoordig hebben Joodse jongens hun bar mitswa op dertienjarige leeftijd, maar misschien deden ze dat destijds op twaalfjarige leeftijd. Ik weet niet eens of de bar mitswaceremonie toen al bestond. Tegenwoordig beschouwen Joden een jongen op dertienjarige leeftijd als een man, maar het lijkt erop dat dit in de Bijbel misschien op twaalfjarige leeftijd was.

In elk geval kan Jezus in die tijd Zijn eerste reis als volwassene naar de tempel hebben gemaakt. Hij woonde daar niet erg dichtbij en was er kennelijk behoorlijk door geboeid. Deze uitleg berust op de Engelse vertaalalternatieven ‘het huis van Mijn Vader’ en ‘de zaken van Mijn Vader’. De HSV spreekt over ‘de dingen van Mijn Vader’. Hij begreep dat het het huis van Zijn Vader was. Hij was bezig met de zaken van Zijn Vader. Wat waren die zaken? Hij sprak met de leiders, onderwees hen en stelde hun vragen.

22

Waarom Zijn ouders Jezus kwijtraakten

Hoe Zijn ouders Hem uit het oog konden verliezen, heeft mensen voor een raadsel gesteld. Waarom zouden ouders hun twaalfjarige zoon zonder toezicht achterlaten en aannemen dat Hij bij hen was, terwijl ze al een hele dag op de terugweg naar huis waren? Je moet beseffen dat Jezus, daar ben ik zeker van, erg vroegrijp was. Het verhaal laat zien dat Hij wijs was en ongetwijfeld volwassener dan je op grond van Zijn leeftijd zou verwachten. Het is heel goed mogelijk dat ze Hem vaak zelf op verkenning lieten gaan. Waarschijnlijk behandelden ze Hem veel meer als een jongvolwassene dan als een jongetje. We weten ook dat familiegroepen uit verschillende steden samen reisden, omdat alle steden grote aantallen mensen hadden die voor het feest naar Jeruzalem gingen. Er staat dat ze, nadat ze een dagreis in de richting van huis hadden afgelegd, ontdekten dat Hij niet in het reisgezelschap was. Blijkbaar dachten ze dat Hij waarschijnlijk met Zijn neven en nichten of met anderen uit de reizende groep, de karavaan, aan het spelen was. Pas toen het avond werd, gingen ze, als verantwoordelijke ouders, naar hun Zoon zoeken. Je moet Hem weer bij het gezin zien te krijgen. Maar Hij was er niet, dus haastten ze zich terug naar Jeruzalem.

Er staat dat ze Hem op de derde dag vonden. Ik denk dat dit waarschijnlijk de derde dag vanaf het begin van dit verhaal was, en niet nadat ze drie volle dagen in Jeruzalem naar Hem hadden gezocht. Eerlijk gezegd is Jeruzalem niet zo groot. Het zou waarschijnlijk geen drie dagen kosten om elke hoek van Jeruzalem uit te kammen. Het Jeruzalem dat ik zag toen ik erheen ging, was in elk geval vrij klein. Dus volgens mij betekent het dat ze de eerste dag zonder Hem van Jeruzalem wegreisden. De tweede

dag was dan de dag waarop ze die dagreis terug moesten afleggen. Ze waren toen al twee dagen bij Hem vandaan. En de volgende dag, de derde dag, vonden ze Hem in de tempel.

23

Jezus spreekt met de tempelleraren

Interessant is hoe Zijn gesprek met de leraren in de tempel wordt beschreven. In vers 46 staat:

Hij zat tussen de leraren in, luisterde naar hen en stelde hun vragen.

Er staat niets over dat Hij hun vragen beantwoordde. Hij luisterde naar hen en stelde vragen over wat ze zeiden. Maar er staat:

En het gebeurde dat zij Hem na drie dagen in de tempel vonden, terwijl Hij te midden van de leraars zat, naar hen luisterde en vragen aan hen stelde. Allen die Hem hoorden, stonden versteld van Zijn verstand en antwoorden. En toen zij Hem zagen, stonden zij versteld, en Zijn moeder zei tegen Hem: Kind, waarom hebt U ons dit aangedaan? Zie, Uw vader en ik hebben U met angst gezocht.

LUKAS 2:46-48

Blijkbaar luisterde Hij, vroeg Hij hun iets en gaf Hij vervolgens Zijn antwoord. Ze stonden versteld van de wijsheid van Zijn antwoorden. Ik vermoed dat Hij hun moeilijke vragen stelde, zoals Hij deed toen Hij volwassen was. Bijvoorbeeld:

Wat denkt u over de Christus? Wiens Zoon is Hij? Zij zeiden tegen Hem: Davids Zoon.

MATTHEÛS 22:42

Hij is de Zoon van David.

Hij zei tegen hen: Hoe kan David Hem dan, in de Geest, zijn Heere noemen, als hij zegt: De Heere heeft gezegd tegen Mijn Heere: Zit aan Mijn rechter hand, totdat Ik Uw vijanden neergelegd heb als een voetbank voor Uw voeten? Als David Hem dan zijn Heere noemt, hoe kan Hij dan zijn Zoon zijn?

MATTHEÛS 22:43-45

Hij stelde hun dan een vraag en hun antwoord schoot tekort. Vervolgens gaf Hij een antwoord dat zelfs beter was dan dat van hen. Zoiets was waarschijnlijk ongeveer drie dagen lang aan de gang, en ze stonden versteld. Ik weet niet waar Hij 's nachts sliep. Misschien sliep Hij niet.

24

Jezus in het huis van Zijn Vader

Hij was in de tempel toen ze Hem vonden, en Hij zei:

En Hij zei tegen hen: Waarom hebt u Mij gezocht? Wist u niet dat Ik moet zijn in de dingen van Mijn Vader?

LUKAS 2:49

Het klinkt misschien alsof Hij brutaal was, en misschien was Hij dat zelfs een beetje. Maar misschien kwam dat doordat Maria een beetje brutaal was. Ze wees Hem min of meer terecht. Eigenlijk is het de verantwoordelijkheid van de ouders om te weten of hun kinderen veilig zijn wanneer ze op reis gaan. Ze waren vertrokken zonder dat te controleren. Ze vertrouwden Hem, en ze hadden misschien het gevoel dat Hij had laten blijken dat Hij niet te vertrouwen was, doordat Hij niet met het gezin was meegegaan. We weten niet hoe dat allemaal precies is verlopen, maar ze waren enigszins overstuur en bang. Ouders worden natuurlijk bang wanneer ze hun kinderen niet kunnen vinden. Ze waren enigszins geërgerd.

Maar Jezus zei:

Waarom moesten jullie naar Mij zoeken? Ik ben waar Ik hoor te zijn. Ik ben bezig met de zaken van Mijn Vader. Ik ben in het huis van Mijn Vader.

Maar ze begrepen de uitspraak die Hij deed niet. Dat is interessant, want het klinkt als een tamelijk duidelijke uitspraak. Let er echter op dat Maria zei:

En toen zij Hem zagen, stonden zij versteld, en Zijn moeder zei tegen Hem: Kind, waarom hebt U ons dit aangedaan? Zie, Uw vader en ik hebben U met angst gezocht.

LUKAS 2:48

Jozef was niet de Vader van Jezus. Maar we kunnen zien dat Jozef, als stiefvader, als vader beschouwd en behandeld was gaan worden. Het moet in Jezus' vroege leven heel natuurlijk zijn geweest om Jozef altijd Zijn vader te noemen, en ook dat Maria zo naar Jozef verwees. En dus zegt ze:

Je vader en ik waren doodongerust. We hebben naar Je gezocht.

Hij zegt:

Nou, Ik was al die tijd in het huis van Mijn Vader.

Maar Hij bedoelde een andere Vader.

En Hij zei tegen hen: Waarom hebt u Mij gezocht? Wist u niet dat Ik moet zijn in de dingen van Mijn Vader?

LUKAS 2:49

Deze uitspraak, waarin Jezus God Zijn Vader noemt, is misschien niet door hen begrepen omdat het onder de Joden helemaal niet gebruikelijk was om God Vader te noemen. Tijdens Jezus' bediening werd dit voor Hem juist de gewoonste zaak. Het is zelfs een van de unieke kenmerken van Jezus' bediening. Rabbi's noemden God niet Vader. Jezus deed dat voortdurend. Jezus sprak alsof Hij de Zoon van de Vader was. Rabbi's spraken niet zo. Dat zou brutaal zijn.

25

Jezus gehoorzaamt Zijn aardse ouders

Toen Jezus bij deze gelegenheid, waarschijnlijk voor het eerst in Zijn leven, God Zijn Vader noemde, wisten Maria en Jozef natuurlijk dat Hij de Zoon van God was. Maar waarschijnlijk was die terminologie in het gezin nooit gebruikt. Wanneer er in het gezin over ‘vader’ werd gesproken, ging het over Jozef. En nu zegt Hij:

Ik was al die tijd in het huis van Mijn Vader. Ik was bezig met de zaken van Mijn Vader.

En ze begrepen niet helemaal wat Hij zei. Bedenk dat ze waarschijnlijk tamelijk ongeletterde boeren waren. Jozef was een ambachtsman. Hij had het ambacht ongetwijfeld van zijn vader geleerd, maar hij was niet iemand van de boeken. Jezus werd niet door intellectuelen grootgebracht. En dus staat er dat ze niet begrepen wat Hij zei, toen Hij een uitspraak deed waarvan het lijkt dat ze die gemakkelijk genoeg hadden moeten kunnen begrijpen.

Maar let hierop:

En zij begrepen het woord niet dat Hij tot hen sprak. En Hij ging met hen mee en kwam in Nazareth en was hun onderdanig. En Zijn moeder bewaarde al deze dingen in haar hart. En Jezus nam toe in wijsheid en in grootte en in genade bij God en de mensen.

LUKAS 2:50-52

Interessant. Hij was duidelijk slimmer dan zij. Hij was zelfs slimmer dan de opgeleide leraren. Zelfs de meesters van Israël stonden verwonderd over Zijn wijsheid, en Zijn ouders begrepen niet eens een eenvoudige uitspraak die Hij deed. Hier is Hij, beslist een wonderkind, en Hij onderwerpt Zich aan deze ouders die bepaald geen wonderkinderen zijn. Ze zijn bepaald geen genieën. Maar toch onderwerpt Hij Zich aan hen. Waarom? Omdat kinderen dat nu eenmaal horen te doen. Zo onderwerpt een kind zich aan God: door zijn ouders te gehoorzamen, omdat God dat heeft gezegd.

Natuurlijk is het idee van onderwerping aan andere mensen zeer impopulair in onze moderne egalitaire samenleving. Het idee dat ouders hun kinderen werkelijk bevelen kunnen geven, of dat vrouwen zich aan hun man moeten onderwerpen, is zeer impopulair. Het is bijna alsof mensen denken: „Nou, als een vrouw zich aan haar man moet onderwerpen, doet ze dan alsof hij beter is dan zij?” Nee. Jezus onderwierp Zich aan Zijn ouders, en zij waren niet beter dan Hij. Hij onderwierp Zich omdat God zegt dat je dat moet doen. Je onderwerpt je aan de personen aan wie God je opdraagt je te onderwerpen, en dat is jouw daad van gehoorzaamheid aan God. Het is geen beoordeling van je eigen bekwaamheden of van de bekwaamheden van degene aan wie je je onderwerpt. Het gaat er eenvoudigweg om dat God een bepaalde orde heeft ingesteld. Dus Jezus onderwierp Zich aan die orde. Hij onderwierp Zich hier aan Zijn Vader door Zich aan Zijn ouders te onderwerpen.

26

Jezus groeide op in menselijke wijsheid

Ik wil er misschien alleen even op wijzen dat er staat dat Hij toenam in wijsheid. Grootte betekent hier lengte. Hij groeide dus op van een kleine jongen tot een man. Maar Hij nam ook toe in wijsheid, en dat is interessant, want je zou kunnen denken: „Nou, die leraren verwonderden zich over Hem omdat Hij natuurlijk God is. Hij is slimmer dan iedereen. Hij heeft oneindige kennis. Geen wonder dat Hij de leraren versted kon doen staan.” Maar Hij had geen oneindige kennis. Die nam toe naarmate Hij ouder werd. Hij nam toe in wijsheid. Hij was niet alwetend. Hij was niet alomtegenwoordig. Hij was niet onzichtbaar. God is dat allemaal, maar Jezus was dat niet.

En hoewel we erkennen dat Jezus God was, erkennen we dat Hij God in het vlees was. „In het vlees” betekent in een menselijke gestalte. Dat betekent dat Hij in de baarmoeder van een mens naar de aarde kwam, als baby ter wereld kwam en bepaalde dingen niet wist. God was daarbinnen, maar het verstand van Jezus moest leren, net als dat van andere baby's. Hij moest leren spreken. Hij werd niet geboren en hield op

de eerste dag van Zijn leven de Bergrede. Toen de herders kwamen, hoorden ze van Hem niet de Bergrede. Hij kon niet praten. Hij wist niet eens wie Zijn ouders waren. Hij wist niet wie de herders waren. Hij wist niet meer dan een baby weet.

Hij was beslist vroegrijp voor een kind, en op twaalfjarige leeftijd was Hij veel slimmer dan gemiddeld. Maar dat hoeft niet bovennatuurlijk te zijn. Er zijn twaalfjarigen die slimmer zijn dan hoogleraren. Soms is dat niet zo heel moeilijk. Soms zijn er misschien vijfjarigen die slimmer zijn dan hoogleraren. Ik weet het niet zeker, maar in elk geval dan sommige hoogleraren die ik heb gekend.

Het punt is dat de wijsheid die Jezus liet zien geen bovennatuurlijke alwetendheid was, want hierna bleef Hij gedurende de rest van Zijn leven nog toenemen in wijsheid. Hij moest dus leren, en Hij was een mens. Hij was God in een menselijke natuur, in een menselijk lichaam, en het menselijke deel moest opgroeien en leren, net als ieder ander mens. Dat is de enige samenvattende uitspraak over de jeugd van Jezus die we in de Bijbel hebben. De rest speelt zich natuurlijk af nadat Hij volwassen is.

Dus vanaf Zijn twaalfde tot Zijn dertigste — want in hoofdstuk 3, vers 23 wordt ons verteld dat Hij ongeveer dertig was — hebben we geen informatie over Zijn leven. Velen hebben erover gespeculeerd, maar dat is dan ook alles wat ze hebben gedaan: speculeren. Bijna alle speculaties zijn fantaserijk en waarschijnlijk niet waar. Dat Jezus naar Nepal, India en Egypte reisde en magie leerde van de wijzen, enzovoort, is wat newage-aanhangers zeggen dat Jezus gedurende die achttien jaar deed. De Bijbel geeft aan dat Hij timmerman was, en waarschijnlijk hield Hij Zich die achttien jaar bezig met het werk van een timmerman. Hij groeide gewoon op in Zijn woonplaats.

We hebben geen reden om te geloven dat Hij internationale reizen ondernam en elders van wijzen leerde. Als Hij dat wel deed, was Hij het beslist niet met hen eens, want Zijn onderricht kwam niet overeen met het onderricht van de Egyptenaren, Indiërs, Chinezen of wie dan ook. Dus ik denk dat die newagegedachte, dat Jezus gedurende die achttien jaar rondreisde en van wijzen leerde, enzovoort, niets anders is dan wensdenken van newage-aanhangers. Het komt niet overeen met wat de Bijbel werkelijk aangeeft.

Om verder te lezen

Alle bijbelteksten die in deze lezing aan bod komen, in de volgorde waarin ze gebruikt zijn.

- Lukas 2:1-7
- Lukas 2:8-14
- Lukas 2:14
- Lukas 2:10
- Mattheüs 7:6
- Filippenzen 3:2
- Lukas 2:15-16
- Lukas 2:17
- Lukas 2:18
- Lukas 2:19
- Lukas 2:20
- Lukas 2:21
- Galaten 4:4
- Kolossenzen 2:11
- Lukas 2:22
- Lukas 2:23
- Lukas 2:24
- Lukas 2:25
- Lukas 2:26-27
- Lukas 2:28-35
- Lukas 2:32
- Jesaja 60:1-3
- Lukas 2:35
- Johannes 5:24
- Daniël 12:2
- Johannes 5:28-29
- Ezechiël 37:11
- Daniël 12:1
- Mattheüs 24:21
- Lukas 2:36

- Lukas 2:39
- Lukas 2:40
- Lukas 4:14
- Lukas 2:41-49
- Lukas 2:50-52
- Lukas 2:46-48
- Mattheüs 22:42
- Mattheüs 22:43-45
- Lukas 2:49
- Lukas 2:48

Lezing © Steve Gregg / The Narrow Path. Nederlandse vertaling © 2026 Vers voor Vers. De bijbeltekst in deze uitgave is ontleend aan de Bijbel in de Herziene Statenvertaling, © 2010/2016 Stichting HSV.